UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

[Lectio X. De Christo crucem baiulante, & Simone occurente. & succurante.]

urn:nbn:de:hbz:466:1-56372

Visual Library

Zach.13. Apoc.6.

bitur: *Videbunt in quem transfixerunt*. Quia & tũc præ confuſione clamabitis, & dicetis montibus: *Cadite ſuper nos, & operite nos à facie iræ Agni.*

Impia vox populi inclamãtis ſanguinẽ Chriſti ſuper ſe & ſuos.

Certè, vox illa fuit maledicta & miſeranda, quia populus, qui hoc Sanguine liberari debebat, ille cruciari vult, ſanguinemque benedictionis vertit ſibi in ſanguinem maledictionis: *Sanguinem melius loquentem quàm Abel*, & invocantem miſericordiam, commutat voce ſua in ſanguinem inclamantem & adducentem vindictam. Dicamus & nos, ſed lõgè ſaniori mente: *Sanguis eius ſuper nos, & ſuper filios noſtros.* Propterea enim ad hoc fuſus eſt hic ſanguis Agni, ut mundemur, & in eo lavemus ſtolas noſtras. Hoc ſanguine liniamus poſtes animæ, ut ſimus liberi ab Angelo percutiente. Hoc ſanguine aſpergamur, quia ſanguis fœderis eſt, quo Moyſis aſperſit populum. Hic ſanguis potens eſt *emundare conſcientiam noſtram ab operibus mortuis ad ſerviendum Deo viventi: ſine hoc ſanguine non fit remiſſio.*

Rectè advertit Sanct. Chryſoſtomus, quòd Iudæi quaſi gladiũ petant ſub quo pereant, dum dicunt: *Sanguis eius ſuper nos*; cũ ille Fidelibus ſit vita. Sic enim ait hom. de Cruce & Latrone: *Sanguis illis ad mortem, nobis ad vitam; nec enim eſt deterior Babylonio igne. Ille ſcit Sanctorum honorare corpora, & Chaldæos comburere: quantò magis Sanguis ille pretioſus ſcit perdere incredulos, & ſalvare Fideles? Splendor Crucis ſcit excæcare infideles, & illuminare credentes.* Hæc ille.

Tandem Pilatus volens ſatisfacere populo, *tradidit eum voluntati eorum, & adiudicavit fieri petitionem eorum, ut crucifigeretur.* O judicium, Judicemque perverſum! Qui antea toties faſſus eſt, & proteſtatus, ſe non invenire cauſam, nunc adjudicat eum neci contra conſcientiam. *Manibus lotis, polluto ore, iiſdem labiis Ieſum mittit ad crucem, quibus pronunciaverat innocentem*, inquit eleganter S. Leo ſermon. de Paſſ. Attendere debueras, O Pilate, quòd olim Alexander Magnus, vitæ & necis in ſuos arbiter, Olympiæ Matri ſuæ urgenti pro condemnatione cuiuſdam quem odio perſequebatur, reſpondit: *Pete aliud Mater; non enim vita hominis ullo valet pretio æſtimari, ullo vel compenſari.* Quantò magis tibi æſtimanda erat vita & ſanguis illius quem verebaris Filium Dei, quemque probè noveras ex invidia tibi traditũ? Itane ergo eum tradere debebas voluntati eorum, perverſiſſimæ ſcilicet perfidorum voluntati, ut opprobroſiſſimè & crudeliſſimè ad crucem pertraheretur, & mille ignominiis afficeretur? Itane agnum lupis conſignare debebas, ut rabida aviditate diſcerperetur, & devoraretur ab eis? Attẽdite, ô Iudices, in quorum arbitrio vita eſt hominum, ne metus, vel favor, in perverſum vos agat. Attendite, inquam, diligenter informationes, põderate accuſationes, diſcutite teſtimonia & teſtes, diſcernite lucẽ à tenebris, ne offendere vos cõtingat impingendo ad lapidem qui latet ſub falſis coloribus. Videte ne

Pilatus Chriſtũ voluntati Iudæorum tradit.

Plut. in vita Alex.

Pilati Præſidis Romani ſitis imitatores, qui Dei gratiam perdidit, ne perderet gratiam plebis & Cæſaris: quam tamen utramque poſtmodum perdit, à populo apud Cæſarem accuſatus, exul factus propriæ vitæ vim inferens, ſuiipſius peroſor miſerrimus.

LECTIO X.

De Chriſto crucem baiulante, & Simone occurrente, & ſuccurrente.

POſtquã Salvator ad mortem damnatus fuit, rurſus eum miniſtri intro rapuerunt, veſteque purpurea nudatum ſuis veſtibus induerunt, ut populo notior redderetur. Hic iterum vulnerum doloriſque renovatio; adhærebat enim veſtis purpurea vulneribus, quaſi eis conglutinata; ideoque non potuit detrahi, niſi cum divulſione doloroſa. Coronam ſpineam non detraxiſſe, tradit inter antiquos Origenes tract, 35. in Matth. Tertullianus quoque, ac Cyprianus, & alii. Idque ex eo colligi poteſt, quòd apud Evangeliſtas fiat mentio chlamidis detractæ & non coronæ: ad majorem ignominiã relicta fuit in capite, eamque eximere fuiſſe quodammodò levare dolorem eius. Niſi dicas extractam fuiſſe, ac rurſus capiti impreſſam, quod aliqui meditantur factum, quando veſte inconſutili iterum indutus fuit; & rurſus, quando ante crucifixionem illa detracta fuit, ita ut & tunc denuò vertici infixa, nova effecerit, vulnera, quod indicatur lib. 1 S. Brigittæ, cap. 11. Certè coronam geſſiſſe dum ad crucem procedebat, ſatis indicat eius facies ſudario impreſſa ſecundùm traditionẽ Eccleſiæ. Hæc etiam corona eum decebat, dum in cruce tamquam throno regiæ ſuæ majeſtatis ſedebat, aut dum in ea tamquam Altari Sacerdotalis ſuæ dignitatis ſacrificiũ offerebat. Et quidem adverſarii coronam ei reliquerunt, tamquã affectati regni ſignum; ac deinde crucem eius humeris impoſuerunt, tamquam malefactoris ſupplicium. Mors enim erat malefactorum crucẽ ſuam ferre, teſte Plutarcho l. de Numinis vindicta ubi ait: *Quemadmodum facinoroſus quiſque ultimo ſupplicie afficiendus corpore ſuo fert crucem propriam, ita improbitas in ſeipſa ſupplicium ſibi ſtruit.*

Auguſt. in Ioan.

Exivit ergò *baiulans ſibi crucem; quam ſi ſpectet impietas*, inquit Auguſtinus *grande cenſet eſſe ludibrium, grande ignominiæ documentum: at ſi ſpectet pietas grande eſt fidei munimentum, grande omnino myſterium Impietas ridet, Regem pro virga regni lignum ſui portare ſupplicii. Pietas videt Regem baiulantem lignum, & ſignum, quod fixurus erat etiam in frontibus Regum, & in quo erant gloriatura corda Sanctorum.* Certè multa in hac cruce myſteria cõtinebantur, multæ figuræ & oracula adimplebantur. *De quibus vide dicta à nobis fusè tom. 1. Horti Paſtor. tract. 3. lect. 19. & 20.*

Circumſtantiæ Sacrificii Abrahæ in Chriſto impletæ.

Impletur certè hic in omnibus ſacrificium Patriarchæ Abrahæ, ſi ſingulas velimus examinare circumſtantias.

1. 1. Abraham, qui *Pater excelſus* dicatur, non du-
bitat filium immolare: ſic Pater æternus & ſum-
mus, unigenitum ducit ad ſacrificium, cum gladio
juſtitiæ, & amoris igne.

2. 2. Iſaac ipſe ſibi ligna portavit quibus impone-
retur tamquam holocauſtum: ita Chriſtus ſuum
geſtat in humeris lignum, victima futurus ſuper
illud.

3. 3. Duos ſervos dimittit Abraham, ne videant
myſterium. Et hi quidem Iudæos ſignificant, qui
ſerviliter viventes, & carnaliter ſapientes non in-
tellexerunt myſterium Chriſti, nec aſcenderunt in
locum ſacrificii. Duo dicuntur, quia peccante Sa-
lomone, ex una Iſraelitica plebe duo facti ſunt
Ierem. 8. populi, *Averſatrix Iſrael*, & *Prævaricatrix
Iuda*.

4. 4. Aſinus quo utitur Abraham, quid niſi ſtulti-
tiam inſenſatam Iudæorum deſignat? Illa etenim
omnia Sacramenta portabat, ſed ut animal irratio-
nale quid ferret, ignorabat.

5. 5. Dicitur, *Expectate cum Aſino, poſtquam adora-
verimus, revertemur ad vos*, quia cæcitas ex parte
Rom. 11. Iſrael facta eſt, *ut plenitudo gentium intraret, & po-
ſtea Iſrael ſalvus fieret.* Ergo illis dicitur: *Expectate
cum aſino*, ut gentium plenitudo intret. *Poſtquam
adoraverimus* poſtquam crucis impletum fuerit
ſacramentum, & prædicatum gentibus, *tunc re-
vertemur ad vos*, quia Iſrael ſalvus fiet.

6. 6. Aries hærens cornibus inter vepres pro Iſaac
immolatur. Crux cornua habet, dum duo ligna
Abac. 3. junguntur: *Cornua in manibus eius.* Hærens ergo
aries cornibus inter vepres, Chriſtus eſt crucifi-
xus inter aculeatas & vulnificas Iudæorum impie-
tates, quaſi inter ſpinas.

7. 7. Peracto ſacrificio dicitur Abrahæ: *In ſemine
tuo benedicentur omnes gentes.* Sic poſt illud, *fode-
Pſal. 21. runt manus meas & pedes meos.* ſequitur apud Pro-
phetam: *Convertentur ad Dominum univerſi fines
terræ, & adorabunt eum omnes familiæ gentium.*

8. 8. Locus ſacrificii Abrahæ vocatur, *Dominus
videt*, ſive *Mons viſionis*, quia Dominus è cruce nos
vidit, & quia poſt aram crucis videndum ſe dein-
ceps fidelibus præbuit, ut redempti eum per fi-
dem videant, qui eatenus fidei oculos non habe-
bant.

Crux virga Aaronis. Impletur quoque hic figura in Virga Aaronis
præſignata. De qua ſic diſſerit S. Petrus Damiani:
*Virga Aaron poſt ariditatem florens, quid aliud de-
ſignat quàm noſtrè Summi Pontificis ſalutare vexil-
lum, immortalis memoriæ ſemper viriditate flori-
dum exuberantium fructuum fertilitate fœcundum?
Crux ſemper viret in fide, floret in ſpe, fructificat in
charitate. Et poſtquam à terreno ceſpite præciſa eſt,
frondet, quia quiſquis per amorem crucis à terrenis
deſideriis mentis radicem præſciderit, ad hæreditatem
immarceſſibilem capeſcendam, & ſemper virentia æ-
ternæ vitæ paſcua convaleſcit.* Ita ipſe ſer. de inven-
tione S. Crucis.

Addere poſſumus, hic adimpleri ſcripturas ſub
nomine *Virgæ regiæ*, ſive ſcepteri, Crucē præſignan-
tes, quæ futura erat ſymbolum regiæ in Chriſto *Crux*
poteſtatis. Quid aliud deſignat Propheta Iſaias *virga re-*
quàm crucem, dum de Chriſto vaticinatur: *Factus gia.*
eſt Principatus eius ſuper humerum eius? Quid aliud *Iſai. 19.*
Pſalmiſta & Rex, dum ait: *Virgā virtutis tuæ emit-*
tet Dominus ex Sion, dominare in medio inimicorum *Pſ. 109.*
tuorum? Quid aliud Zacharias Vates, dū in perſo-
na Domini pronuntiat: *Aſſumpſi mihi duas virgas,* *Zach. 11*
*unam vocavi Decorem, alteram vocavi Funiculū,
& pavi gregem.* Virga *Decor* nominata. Virgo eſt,
quæ & Virga de radice Ieſſe appellatur, per quam
principium habemus noſtræ redemptionis. Virga
ſanè, qua nihil ſubtilius, nihil rectiùs, nihil imple-
xum habens, nihil nodoſum Virga *Funiculus* ap-
pellata. Crux eſt Domini, quæ noſtram concludit
redemptionem. Audi rurſus hac de re S. Petrū Da-
miani: *Virga pulchritudinis, uterus Virginis, Virga
Funiculi, lignum patibuli: diſterminat utraque reg-
num Dei & Diaboli, imponens frænum malitiæ eius,
& poteſtatem coercens. In hac ad horam crucifixus eſt
innocens manibus & mundo corde. Terribilis quoque
latro, cuius manus plenæ ſunt ſanguine, in hac quoque
confeſſus eſt & confectus. Sed Chriſtus aliter, aliter
ipſe, Chriſtus ad momentum: ille in æternum Debella-
vit enim aereas poteſtates, & affixit cruci: ex una
parte affixus eſt Redemptor, ex alia ſummus ille præ-
varicator. Rex Hai ſuſpenditur in gemino patibulo,*
Ioſue 8. ſecundū lect. LXX. *Ita Rex mortis in duplici
patibulo ſuſpenditur, quia dum Chriſtum interficit,
in ipſa cruce crucifigitur quam invenit.* Hæc ille.

Denique dicamus Chriſto rectè nunc cōvenire
verbū illud ſanctæ mulieris Eliæ dicentis: *En col-* *3. Reg. 17*
ligo duo ligna & morior. Duo ligna, duo crucis bra-
chia. In his duobus humanam & angelicam natu-
rā intellige. Per lignum in ſublime tendens natu- *Duo li-*
rā ſuperiorem accipe, quæ in rectitudine ſtetit & *gna mu-*
creatori adhæſit. Lignum tranſverſum humanam *lieris Sa-*
indicat naturam, quæ tranſverſa, immò everſa, ſta- *reptanæ*
tus ſui perdidit æquitatem. Intuere cum quanto *crux*
jungantur Sacramēto. In utroque ligno fit ſciſſio, *Chriſti.*
& junctura cōponitur. Cæleſtes ſpiritus vulnus &
ſciſſionem acceperunt, dū in Angelis reperit pra-
vitatem; plagam autem & ſciſſionem reſarciri o-
portuit. Inferior natura tota etiam erat hiantibus
vulneribus, ſed impreſſio facta eſt juncturalis, quæ
Chriſto jungente ita eſt reſarcita, ut nihil vulnife-
rū reſtet. Chriſtus in utriſque & pro utriſque con-
fixus, utroſque cavilla corporis ſui nectit validiùs,
& corpus propriū iuncturis opponit, nec valeant
reſilire. Crux ergo jungit cælum & terram Chri-
ſtus in Cruce trahit omnia. Leo rugiens ibi liga-
tur, Angelus confœderatur, & homo reficitur, ſi-
mulque omne quod fecit manus Altiſſimi.

Profectò magnum eſt Crucis Sacramentum, ni- *Cruce*
hil ea ſacratius eſt, poſtquam Domini humeros *Domini*
tetigit, & eius cruore tincta fuit. Si nō fuiſſet Crux *nihil ſa-*
non fuiſſet vita ligno affixa, & non fluxiſſent ex *cratius.*
latere eius rivi incorruptionis ex aqua & sāguine,
mun-

mundum purgantes. Non foret ruptum peccati Chirographum, non aſſecuti fuiſſemus libertatẽ, non ligni vitæ fructum percepiſſemus, nõ apertus fuiſſet Paradiſus, nõ verſatilis romphæa ceſſiſſet è via Eden, non latro habitaſſet Paradiſũ. Si non eſſet Crux mors, non fuiſſet conculcata, non ſpoliati inferi, non morte affectus ſerpens acerbus. O Crux quàm pretioſa es! O planta & lignum immortalitatis, ſcala regni, thronus Dei, virga potentiæ, virga directionis, theſaurus & fons omnis benedictionis! O benedictum lignum, per quod omnis maledictio ſublata eſt! Sic novit divina providentia de veneficio beneficium de ligno amariſſimo & aſpertimo ſuavitatẽ & ſanitatem, de morte vitam elicere, *quaſi mel de petra oleumque de ſaxo duriſſimo*. [*Deut. 32.*] Inimici enim Chriſti ei fabricarant crucem ad opprobrium & necem: ipſe illam nunc vertit in gloriã & honorem, nõ ſolum ſibi, ſed & Angelis ac hominibus. Sed proſequamur hiſtoriam.

Exivit itaque Ieſus ſpinis coronatus, fune collo ligatus, in medio latronũ poſitus tamquam Princeps eorum, gravi Crucis pondere prægravatus. Vtiq; ei grave pondus Crux iſta, tum ob corporis eius debilitatem, quod planè exhauſtum erat tot plagis, tamque copioſo ſanguine profuſo; tum ob crucis longitudinẽ, & groſſitiem, ac aſperitatem, quia ex tempore fabricata erat impolita & rudis, ex omnibus vulneribus unum rurſus efficiens acerbiſſimum toto corpore vulnus. Velut novũ torcular erat, ſub quo cato eius uvæ inſtar rurſus premitur, ita ut plateæ Ieruſalem aſpergantur ejus cruentis veſtigiis. Deniq; onus graviſſimũ Crux, quia in ea omnium peccata poſita ſunt: *Supra dorſum meum fabricaverunt peccatores*, ait ... Pſalmiſtam. *Peccata noſtra in corpore ſuo pe... ſuper lignum*, ait S. Petrus Tantum ergo ponderabat Crux, inquit ſanctus Thomas, quantum pro omnibus peccatis delendis ſecundùm regulam divinæ juſtitiæ ſatis fuit.

[*Crux onus graviſſimũ portans peccata hominũ. Pſ. 120. 1. Pet. 2. 3. p. q. 49. a. 6.*]

Finxerunt olim Poetæ Atlantem humeris ſuis Cælum Orbemque totum ſuſtollentem. Ecce verus Atlas, qui Iuſtitiæ Divinæ Cælum, Orbemque univerſum ſuis ſuſtentat humeris, quia Orbis totus peccatis erat obnoxius. Sed verius dixerimus, ecce Sacerdos Summus, qui in veſte ſua diverſis icta plagis, diverſis picta coloribus, quaſi in *Veſte pederis totum geſtat Orbem terrarum*: [*Sap. 18.*] non in figura, aut pictura solùm, ut olim; ſed in reipſa & veritate, quia pro toto Orbe terrarum ſeſe immolaturus eſt in hac Cruce.

Cæterũ, Crux ita corpori exhauſto gravis fuit, ut ſub illa concideret. Hinc coacti fuerunt Simonem quemdam Cyrenenſem angariare & in illum Crucem Ieſu transferre, *ut eam portaret poſt Ieſum*: non quidem in poſteriori parte, ut picturæ quædã indicant, ſed in ſolidũ, & integram. Quod fecere, non affectu miſerationis ad ſublevandum Ieſum, ſed crudelitatis: quia timebant ne in via moriens haud crucifigeretur. Angariaverunt autẽ, ſive coëgerunt dictum Simonem ipſis occurrentem ferre crucem, quia nemo eam volebat tangere, utpote ſignum opprobrii apud milites Romanos, ſignum maledictionis apud Iudæos. Interim latebat hic myſterium divinitus præordinatum, quo volebat Chriſtus gloriã Crucis à Iudæis ad Gentiles trãsferri ... perſona Simonis Cyrenenſis. Cyrene enim Lyb... vitas eſt. Acto. 1. ideoque ad Gentiles ſpectat; qui quidem fructum crucis debebant præ Iudæis participare. Simul, cùm *Simon* idem ſit quod *obediens*, monetur in eo omnis Chriſtianus obedienter crucem ſibi impoſitam ferre poſt Ieſum, quæ nulli deeſt, qualis, qualis ſit. Quibuſdã enim Deus immittit externas & corporales afflictiones, quibuſdam ſpirituales & internas: quidam moleſtias ab hominibus, alii tentationes patiuntur à Dæmonibus: utrobique crux, ſed perſeveranter ferenda, & cum humili patientia. Imò nullus ſtatus ab ea eſt exemptus, ubique crux nos expectat, nec eſt alia ad cælum via, niſi via ſanctæ crucis regia. Lege Thomam à Kempis hac de re pientiſſimè diſſerentem l. 2. de imit. c. 12.

[*Sub onere crucis Chriſtus concidit.*]

[*Gentiles in Simone ad gloriã crucis divinitus ordinati.*]

[*Obedienter crux ferenda poſt Ieſũ.*]

Sapienter & piè cuidam pietatem ſectanti ſcribit nominatiſſimus doctrina & ſanctitate Epiſcopus Franciſcus de Salez: *Numquam cum certitudine ſcitum eſt, quo ex ligno crux Domini fabricata fuerit: diverſæ etenim ea de re ſunt hactenus opiniones. Id inde exiſtimo factum, ut æquali affectu adamaremus cruces, quas nobis Deus mittit, quocumque ex ligno compoſitas: & ut nullus dicat, illa crux amabilis & tolerabilis eſt, quia talis vel talis ligni non eſt, at hac crux ex aſpero nimis ligno eſt, & intolerabilis. Illæ meliores cruces ſunt, quæ ponderoſiores; illæ autem ponderoſiores ſunt, quæ magis ſunt repugnantes animæ ſecundum partem inferiorem animæ. Cruces quæ foris reperiuntur in plateis, in negotiis externis bonæ ſunt; fortè meliores ſunt illæ quæ domi nobis magis importunæ cenſentur: & quidem meliores quam cilicia, diſciplinæ, jejunia, & quidquid auſteritas ſibi invenit. Ibi pateſcit fortitudo & magnanimitas eorum qui ſe agnoſcunt Filios Crucis, & habitatores ſacri Montis Calvariæ. Cruces quas nobis imponimus, aut limitamus, cùm de noſtro aliquid habeant, minores ſunt, & minoris meriti, quia minus crucifigentes. Humiliemus igitur nos, & cum gaudio recipiamus eas quæ nobis ſine nobis imponuntur. Longitudo crucis dat ei pretium; & ita ſimus fideles uſque ad mortem, ut accipiamus coronam gloriæ. Nos profitemur amorem Crucifixi, quid ergò adamare debemus niſi crucem? Quid niſi crucifixi eſſe debemus, quandoquidem amor nos aſſimilat amantis nos?* Hæc ſapiens Epiſcopus Genevenſis.

[*Ex quo ligno crux Chriſti facta non cõſtat, & quare. Vide quid de hac re S. Gertrudæ dixerit Deus apud Bloſium Monil. c. 10. §. 10.*]

Huic conformiter dicebat olim B. P. Damianus: *Crux mundi quatuor climata comprehendit, omnem ad ſe pertrahens creaturam. In medio ſtat Chriſtus ex omni parte venientibus ampliſſimum miſericordiæ ſignum oſtendens. Et ne ubique terrarum currens Redemptorem invenire non poſſes, à quacumque parte procedas, ſive ab Occidente, ſive à Meridie, vel à*

Septentrione, paratus eſt ſuſcipere venientem. Sed attende quod tibi exprimitur de corde Altiſſimi. Venis ad hominem crucifixum? Crucifixus venias, aut crucifigendus. Qui Chriſti ſunt, crucifixerunt carnem cum vitiis & concupiſcentiis ſuis. Si dignum Chriſto, neceſſarium tibi. Hæc ipſe.

Quomodo & cur Simon ad portandã crucem coactus dicatur.

Quæres, ſi Simon ſignificat idem quod Obediens, & deſignat fidelem quemlibet obedientem cruci humeros libenter ſupponentem, cur dicitur, quod *angariaverunt eũ*, ſive coëgerunt ad portandum crucẽ Chriſti? Reſpondeo, nec hoc ſine myſterio eſſe, quia per id ſignificatur. Fideles crucem Domini naturali quadam averſione horrere, ipſos tamẽ vim ſibi faciendo obedienter eam ſuſcipere. Illud quoque hic indicatur, multos perſecutores vim illaturos Chriſtianis, & coacturos, ut Chriſtũ ſequantur per crucem & martyrium, & hi quidẽ, etiam repugnãte naturali voluntate, hac in re Deo obedient. Propterea dicebat Dominus Simoni Petro: *Amen, amen dico tibi, cum eſſes iunior, cingebas te, & ambulabas ubi volebas: cum autem ſenueris, extendes manus tuas, & alius te cinget, & ducet quò tu non vis.* Hoc autem dixit ſignificans quâ morte clarificaturus eſſet Deũ. Et cum hoc dixiſſet, dicit ei: *Sequere me.* Ecce Simon hic, Simon eſt, ſive obediens, quia propter obedientiam & amorem Chriſtum ſequetur, & in cruce ſicut ipſe extendet manus ſuas, voluntate rationali ſe offerens in ſacrificium: tamen vincient eum & vinculis cingent perſecutores quaſi invitum, & ducẽt quò non fert naturale deſiderium, quod crucem abhorret. Sic igitur angariabant eum, ut portet crucem, & in illa moriatur; tamen hac morte clarificabit Deum, ex obedientia eam ſuſcipiens. Sic poterit dicere cum Paulo. *In omni fiducia magnificabitur Chriſtus in corpore meo, ſive per viam; ſive per mortem. Mihi enim vivere Chriſtus eſt, & mori lucrum.*

Ioan. 21.

Philip. 1.

LECTIO XI.

De mulieribus Chriſtum ſequentibus, lamentantibus.

NOn ſolùm Simon Cyrenenſis Chriſtum ſequebatur, ſed & *multa turba populi, & mulierum, quæ plangebant & lamentabantur eũ.* Multa turba Dominum ſequebatur ſicut diverſa mente, ſic diverſo quoque affectu; Turba carnificum, quæ eum premebat, & hinc inde divexando trahebat. Turba Iudæorum, quæ ei invidebat, & nunc exultabat quaſi leo capta præda, amaris verbis & ſannis inſultabat: Turba nonnullorum qui ſola curioſitate ad hoc ſpectaculum contemplandum concurrerant: Turba denique amicorũ, quæ anxiè lugebat ad mortem euntem. Neque hic erat ſolùm affectus humanus, quo quoslibet malè affectos deploramus; non enim dicuntur mulieres lamẽtatæ ſuper latrones duos qui cum Ieſu ducebantur. Erat quidam ſublimior gratitudinis affectus, qui in hoc lugubri ſpectaculo eis ciebat lacrymas, quia eius non ſolum innocentiam, ſed & præteritam beneficentiam rememorabant, quam toties erant expertæ. Vnde hæc lamentatio turbæ poſt tot præcedentia teſtimonia, etiam maximum eſt teſtimonium innocentiæ Chriſti ad cõdemnationem majorem Principum Iudæorum. Nec defuere viri etiam lamentantes & mœſtiſſimi, ſed de mulieribus ſpecialis fit mentio, qui eis liberior fuit acceſſus, ut inter Principes & milites Ieſum ducẽtes propiores factæ lacrymis indulgerent & lamentis, inquit Beda.

Diverſa turba Chriſtũ ſequentes.

Auguſt. in Pſ. 68.

Sed quærit S. Auguſtinus, cur ergò conqueritur Dominus apud Regium Prophetam: *Suſtinui qui ſimul contriſtaretur, & non fuit; quæſivi conſolantem me, & non inveni?* An non hic multi ſimul cum eo contriſtati ſunt? An nõ diſcipuli? An non Apoſtoli? An non piæ mulieres? An nõ Magdalena? Reſpondet Auguſtinus. *Contriſtabantur illi carnaliter de vita mortali quæ mutanda fuerat in morte, & reparanda in reſurrectione.* Chriſtus verò triſtabatur ob peccata, & ob peccatores; in hac triſtitia comitem non invenit, unde acciperet conſolationem: aliis enim de cauſis plangebãt alii. Quare ponderat Auguſtinus hic non dici. *Suſtinui qui contriſtaretur, & non inveni*, ſed dici, *qui ſimul contriſtaretur*, hoc eſt, ea de re qua ego triſtabar, eamdemque ob rationem. Compatiamur ergo illi ob eamdem rationem, tunc verã habebimus compaſſionem, nec de nobis poterit cõqueri. Audi verba S. Auguſtini: *De hac re debuit eſſe triſtitia, quod cæci medicum occiderunt, quod perniciosè febrientes phrenetici faciebant iniuriam ei, à quo eis ſalus allata fuerat. Ille volebat curare, illi ſævire. Hinc triſtitia medico. Quære an invenerit huius triſtitiæ comitem! Non enim ait; Suſtinui qui contriſtaretur, & non fuit, ſed qui ſimul contriſtaretur, id eſt, ex ea re qua contriſtabar, & non inveni. In triſtitia quam habebat Dominus de illis pro quibus oravit, Pater ignoſce illis, quia neſciunt quid faciunt, nullum comitem invenit.* Hæc S. Aug.

Quo ſenſu Chriſtus mulieres flere prohibeat.

Converſus itaque ad lamentantes Chriſtus, dixit: *Nolite flere ſuper me, ſed ſuper vos ipſas flete, & ſuper filios veſtros.* Nõ prohibet fletum, cum ex pio proficiſceretur affectu: ſed vult ſignificare quod ex ignorantia cauſæ paſſionis ſuæ proveniat; quia eũ flebant tamquam hominem imbellem, & impotentem & reſiſtere adverſariis ſuis, ut liberaretur à mortuis. Sic nõ vult defleri; tamquam ex imbecillitate & impotentia miſer: quandoquidem mors eius mox erat in gloriam & triumphum ceſſura. Quocirca hac de re ſic S. Leo: *Solet infirmior ſexus pro his qui ad mortem damnantur in lachrymas commoveri, & pro natura communis conſideratione miſereri. Hunc planctum non vult Dominus ſibi impendi: quia non docet luctus triumphum, nec lamenta victoriam. Ideo dicit.* Nolite flere ſuper me. *Ego crucem volens patior, & mortem in me, quam ſum peremptus admitto. Nolite flere pro mundi redemptione morientem, quem videbitis in maieſtate*

Patris